

Der Panther – שישה תרגומים לשירו של רילקה

Der Panther

Im Jardin des Plantes, Paris

Sein Blick ist vom Vorübergehn der Stäbe
so müde geworden, dass er nichts mehr hält.
Ihm ist, als ob es tausend Stäbe gäbe
und hinter tausend Stäben keine Welt.

Der weiche Gang geschmeidig starker Schritte,
der sich im allerkleinsten Kreise dreht,
ist wie ein Tanz von Kraft um eine Mitte,
in der betäubt ein grosser Wille steht.

Nur manchmal schiebt der Vorhang der Pupille
sich lautlos auf--. Dann geht ein Bild hinein,
geht durch der Glieder angespannte Stille--
und hört im Herzen auf zu sein.

From *Neue Gedichte* (1907)

THE PANTHER

His vision, from the constantly passing bars,
has grown so weary that it cannot hold
anything else. It seems to him there are
a thousand bars; and behind the bars, no world.

As he paces in cramped circles, over and over,
the movement of his powerful soft strides
is like a ritual dance around a center
in which a mighty will stands paralyzed.

Only at times, the curtain of the pupils
lifts, quietly--. An image enters in,
rushes down through the tensed, arrested muscles,
plunges into the heart and is gone.

THE PANTHER JARDIN DES PLANTES, PARIS

His sight from ever gazing through the bars
has grown so blunt that it sees nothing more.
It seems to him that thousands of bars are
before him, and behind them nothing merely.

The easy motion of his supple stride,
which turns about the very smallest circle,
is like a dance of strength about a center
in which a mighty will stands stupefied.

Only sometimes when the pupil's film
soundlessly opens . . . then one image fills
and glides through the quiet tension of the limbs
into the heart and ceases and is still.

(translated by C.F. MacIntyre)

(translated by Stephen Mitchell)

הַפְּנִיתָר

מִבְּטוֹ עֵינִי מִמַּעֲבָר
מוֹטוֹת הַכְּלוּב בְּלִי הָרֶף מוֹל עֵינָיו,
נְדָמָה לוֹ, רַק מוֹטוֹת יֵשׁ לְפָנָיו ---
מַעֲבָר לְמוֹטוֹת אֵין דָּבָר.

זֶה הַלוֹכוֹ הָרֶךְ, גָּמִישׁ וְעֵז,
אֲשֶׁר בְּקֶטֶן הַמַּעֲגָלִים יִסָּב,
הוּא כְּמוֹ רֶקוּד שֶׁל כַּח סָבִיב מְרֻכָז
שֶׁבוּ רְצוֹן אֲדִיר הַמוֹם נָצַב.

רַק לְפַעֲמִים, אֵין קוֹל, יְהִי נִפְתָּח
מְסַךְ שֶׁל אִישׁוֹנוֹ, תַּחְדָּר תְּמוּנָה
בֵּין אֲבָרָיו, בְּשִׁקֵּט שְׁנַמְתַּח ---
וּבְתוֹךְ לְבוֹ גּוֹנְעַת וְאִינָה.

תרגם משה הנעמי (זינגר).

הַפְּנִיתָר

הַסּוֹרְגִים הַחוֹלְפִים שׁוֹב וְשׁוֹב לְפָנָיו
כְּבָר הִכְהוּ אֶת עֵינָיו וְרוֹקְנוֹם.
מְדָמָה אֲלֵפִים שֶׁל סּוֹרְגִים לְמוֹלוֹ
וּמַעֲבָר לָהֶם לֹא דָבָר.

צָעֲדוֹ הַגָּמִישִׁים מְלֵאֵי אוֹן סוֹבְבִים
מַעֲגָל שְׁמַחוּג לוֹ כִּה צָר,
כְּמוֹ מַחוּל שֶׁל עֲצָמָה סָבִיב מְרֻכָז אֲשֶׁר בּוֹ
רְצוֹן עֵז שִׁקְפָא עַל עֲמָדוֹ.

רַק עֵתִים, כְּשִׁיוֹסֵט וִילוֹנוֹ שֶׁל אִישׁוֹן
לֹא קוֹל. תְּמוּנָה תִּלְכָּד
תַּחֲלַחַל בְּדַמְמַת אֲבָרִים חֲשׂוּקִים
וּבִלְבַב תַּעֲצָר.

תרגם דב סמט.

הַפְּנִיתָר

מוֹלוֹ מוֹטוֹת הַנּוֹדְדִים בְּלִי הָרֶף
עַד כִּי עֵינָה עֵינֵנו מִהַכִּילָם.
כְּמוֹ צָבָאוֹ עָלָיו מוֹטוֹת לְאֵלֶף
וְאֵין מַעֲבָר לְמוֹטוֹת עוֹלָם.

דָּרְכוּ קִלוֹת בְּרֻגְלֵי גָמִישַׁת כַּח
בְּצַמְצוּמוֹ הַצָּר שֶׁל הַעֲגוּל
הִיא כְּמַחוּל שֶׁל אוֹן הָאֵץ לְנִגְחַח,
אֲשֶׁר רְצוֹן כְּבִיר מוֹלוֹ כְּבוֹל.

אֵךְ יֵשׁ וְהִדֵּק שְׁבֻבַת-הָעֵין
דוֹקְמָם נִפְתַּח, אֲזִי בָּה נִכְנָס מְרָאָה.
חוֹלֵף בְּדַרְיִכוֹתָם שֶׁל הַגָּפִים
הַחֲרִישִׁיִּים, וּבְתוֹךְ הַלֵּב כְּלָה.

תרגם משה אטר (מתוך "נטוש על הרי הלבב -- אריך מריה
רילקה --- שירים נבחרים", עדה ברודסקי)

הַפְּנִיתָר

רְאִיתוֹ, עֵקֶב הַסּוֹרְגִים הַעוֹבְרִים לְנֶגֶד עֵינָיו
כִּי נִתְעַמְעַמָּה, עַד שְׁאִינוֹ רוֹאֶה כֹּל דָּבָר אַחֵר.
נִרְאָה לוֹ שִׁישׁ אֲלֵפֵי סּוֹרְגִים
וּמְאַחֲרֵי אֲלֵפֵי סּוֹרְגִים אֵין כֹּל דָּבָר

בְּהִלְכוֹ בְּמַעֲגָלִים הַלוֹךְ וְשׁוֹב
הַתְּנוּעָה הַחֲזָקָה שֶׁל צָעֲדוֹ הַקְּטִיפָתִי
הִיא כְּרֶקוּד שֶׁל עֲצָמָה סָבִיב מְרֻכָז
שֶׁבוּ כַּח אֲדִיר מְכָה שְׁתוּק

רַק לְעֵתִים, עוֹלָה חֲרִישִׁית הַמְּסַךְ מְאִישׁוֹן עֵינָיו
וְאִז תְּמוּנָה אַחַת נִכְנָסֶת
וְזוֹרְמַת דְּרֶךְ שְׁתִּיקַת אֲבָרָיו הַמְּתוּחִים
חוֹדְרַת לְלְבוֹ – וְנִעְלַמַת

תרגם איתן מילר.

רק שנים מן התרגומים לעברית שומרים על חריזה ומשקל: של אטר ושלי. אטר נאמן למשקל הימבי של המקור, ואילו אני העדפתי את האנפסט. נראה לי שהמשקל חיוני לתפיסת אופיה הריתמי של תמונת הפנתר – תנועתו הקצובה במעגל, ותנועת הסורגים החולפים על פניו. בתרגומי, נקטע המשקל בשורה האחרונה כמו במקור.

